Administrațiunea și Tipografia:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare. Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

"Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 198. Brașovŭ, Joi 8 (20) Septemvre 1888.

Din causa sf. sërbătorĭ de mâne, ḑiarulŭ nu va apăré până Vinerĭ séra.

Procesulŭ generalului Doda.

Brașovŭ, 7 Sept. st. v.

Înainte de a fi în posițiune sĕ publicămŭ raportulŭ nostru detailatŭ originalŭ asupra decursului procesului d-lui generalŭ Doda, credemŭ a face unŭ serviciu cetitorilorŭ noștri împărtășindu-le raportulŭ telegraficŭ ce l'a primitŭ dela Pesta „Neue Freie Presse“.

Este cu atâtŭ mai interesantŭ acestŭ raportŭ cu câtŭ corespondentulŭ numitei foi susține relațiunĭ intime cu cercurile guvernamentale din Pesta și ne descopere unele impresiunĭ fórte caracteristice.

Pentru adĭ ne abstinemŭ de orĭ-ce comentarŭ. Étă ce i se raportéză fóiei vieneze:

După raporturile sosite din Aradŭ s'a înfățișatŭ așa de multă lume la procesŭ, încâtŭ auditorii n'au mai putută încăpé în sală. Cei mai mulțĭ dintre asistențĭ erau mai alesŭ curioșĭ de a vedé pe generalulŭ Doda, deórece acesta se bucură de órecare véḑă și înaintea numeroșilorŭ Românĭ din ținutulŭ Aradului. Dér generalulŭ Doda nicĭ nu s'a presentatŭ la pertractare din causa sănătății sale sdruncinate, ci a fostŭ însărcinatŭ pe deputatulŭ Carolŭ *Eötvös* de alŭ representa.

Eötvös a propusŭ sĕ se facă pertractarea deși era absentŭ acusatulŭ, pe când representantulŭ procuraturei de statŭ s'a pronunțatŭ în contra acestei propunerĭ. Decisiunea tribunalului a admisŭ pertractarea imediată a procesului, dér totodată a refusatŭ admiterea lui Carolŭ Eötvös ca apărătorŭ, deórece acesta nu s'a putŭ legitima decâtŭ numai cu o plenipotență verbală din partea acusatului și după lege nicĭ că putea fi privitŭ ca apărătorŭ.

In realitate s'a și începutŭ apoi pertractarea fără de a se mai îngriji nimenĭ de apĕrare, deórece președintele n'a mai concesŭ deputatului Carolŭ Eötvös sĕ vorbéscă, ceea ce a îndemnatŭ pe acesta de a însinua imediatŭ recursŭ de nulitate.

Procurorulŭ a cerutŭ apoi cetirea actelorŭ încheiate înaintea judelui de instrucțiune, carĭ conținŭ justificarea acusatului. Din aceste resultă, că Doda a recunoscutŭ că este autorulŭ cunoscutului apelŭ electoralŭ și a luatŭ asuprășĭ responsabilitatea pentru elŭ. In acestŭ apelŭ nu se cuprinde vreo ură în contra națiunei maghiare și nicĭ n'a fostŭ niciodată intențiunea sa (a generalului) de a ațița în contra națiunei maghiare. Mai departe acusatulŭ s'a străduitŭ a dovedi în depunerile sale, că espresiunile încriminate nu învólvă nimicŭ, ce ar veni în colisiune cu legea penală.

Procurorulŭ șĭ-a ținutŭ apoi discursulŭ de acusare și a susținutŭ, că proclamațiunea publicată în cursulŭ alegerei lui Doda conține agitațiune în contra națiunei maghiare.

Jurații s'au retrasŭ apoi în sala de consultare. După o scurtă sfătuire președintele lorŭ a enunciatŭ următorulŭ verdictŭ:

La prima întrebare, décă Doda este autorulŭ articulului încriminatŭ? au rĕspunsŭ toțĭ jurațiĭ cu „da;“ asemenea au rĕspunsŭ cu „da“ la întrebarea a doua: décă conține memoratulŭ articulŭ agitațiune în contra națiunei maghiare? — Totŭ așa au rĕspunsŭ și la a treia întrebare, décă este vinovatŭ Doda, unanimŭ cu „da.“

Procurorulŭ Cserna a observatŭ cu privire la mĕsurarea pedepsei, că pentru Doda nu pledéză nicĭ o împrejurare atenuantă; din contră delictulŭ sĕu se agravéză prin posițiunea sa socială, prin cultura sa și prin aceea că a fostŭ alesŭ de șése orĭ deputatŭ pentru dietă, precum și prin aceea, că ca generalŭ ces. și reg. în pensiune agitéză în contra statului. Procurorulŭ cerŭ aplicarea §-lui 90 alŭ codicelui penalŭ și mĕsurarea celei mai grele pedepse.

La 11 óre s'a publicatŭ sentința, în urma căreia Doda fŭ condamnatŭ pentru agitațiune în contra statului la închisóre de doi anĭ și 1000 fl. amendă.

După acéstă pertractarea se încheiă între strigărĭ de „eljen“ ale auditorilorŭ.

*

Resultatulŭ acestui procesŭ — scrie mai departe raportorulŭ pestanŭ alŭ lui „N. fr. Presse — ocupă viu cercurile politice. Atâtŭ fóia guvernului *„Nemzet“*, câtŭ și opozițiunalulŭ *„Pesti Naplo“* găsesce o legătură spirituală între aserțiunile monarchului în contra lui Strossmayer și între verdictulŭ unanimŭ alŭ juraților din Aradŭ. Diarulŭ oposițiunei spune clarŭ și limpede, că rigorositatea sentinței contra lui Doda nicĭ nu se póte cugeta fără siguranța aserțiunilorŭ împĕratului, pre când *„Nemzet“* pretinde că Doda se provócă tocmai ca și Strossmayer la aceea, că *consciința îi este curată.*

Vocile pressei unguresci, ce suntŭ cunoscute până acuma, arată cea mai mare mulțumire asupra resultatului procesului; cu tóte acestea însĕ se esprimă bănuielĭ fiindŭ că apĕrătorulŭ numai din cause formale n'a fostŭ admisŭ într'unŭ procesŭ politicŭ. Unŭ mijlocŭ de corectare este datŭ însĕ în aceea, că Curia reg. póte sĕ schimbe sentința și sĕ ordone o nouă pertractare.

Dealtmintrelea se pare că în Bucurescĭ s'au luatŭ tóte mĕsurile spre a fructifica politicesce procesulŭ lui Doda. Unŭ ḑiarŭ de acolo a debutatŭ cu scirea, că deputatulŭ dietalŭ Carolŭ Eötvös, care s'a presentatŭ adĭ ca apĕrătorŭ înaintea curții cu jurațĭ din Aradŭ, voiesce sĕ folosĕscă procesulŭ lui Doda spre a desfășura steagulŭ unei partide nouĕ compuse din trei bărbațĭ, care și-ar alege ca problemă împăcarea naționalităților în Ungaria. Afară de Eötvös sĕ ḑicea că vorŭ aparține acestei partide încă Dionisiu *Pazmandy* și Ludovicŭ *Mocsary* din stânga estremă.

Politiculŭ din urmă s'a făcutŭ ce e dreptŭ de multŭ campionulŭ împăcării, dér nu i-a fostŭ posibilŭ sĕ capete în Ungaria unŭ mandatŭ cu programa de împăcare și a trebuitŭ sĕ priméscă mandatulŭ din Caransebeșŭ din mânile grănițerilorŭ românĭ. Câtŭ pentru Eötvös și Pazmandy nu se póte admite însĕ niciĭdecum, că ar voi sĕ se facă soții lui Mocsary, care până acum a fostŭ pe deplinŭ isolatŭ și părăsitŭ.

Aicĭ în Peșta se aștéptă, că resultatulŭ procesului va face multă vĕlvă în Transilvania și în Bucurescĭ.

Procesulŭ lui Doda și foile unguresci.

Guvernamentalulŭ *„Kolozsvar“* scrie între altele:

...Procuratura regéscă, împlinindu-șĭ datoria ce o are ca representantŭ alŭ legilorŭ și alŭ statului ungurescŭ, a intentatŭ procesŭ aceluia, care vatămă legile, ignoréză funcționarii și agitéză contra poporului și contra ordinei publice în statŭ, a intentatŭ procesŭ acestui pensionatŭ alŭ statului și cetățénŭ ungurescŭ, și a cerutŭ satisfacțiune în numele demnității și autorității statului.

Dér impertinența cerbicósă a lui Traianŭ Doda, generalŭ pensionatŭ și cetățénŭ alŭ statului maghiarŭ, nu s'a opritŭ numai la atâta. A pusŭ pedecĭ chiarŭ și mersului regulatŭ alŭ justiției, nimicindŭ primulŭ terminŭ alŭ pertractării sub cuvéntŭ că e bolnavŭ, ér la pertractarea finală nu s'a presentatŭ, voindŭ sĕ fiă representatŭ numai prin plenipotențiatŭ, la ceea ce însĕ tribunalulŭ nu s'a învoitŭ și pe basa verdictului unanimŭ alŭ juriului, l'a condamnatŭ pe acusatŭ *în contumaciam.*

Agitatorii naționalităților au ajunsŭ vremurĭ grele. Maiestatea Sa, la Belovar, sdrobesce cu fulgerulŭ pedepsitorŭ alŭ cuvintelorŭ sale capulŭ șérpelui panslavismului, de altă parte la Aradŭ curtea cu jurațĭ a cetățenilorŭ independențĭ cu verdictulŭ sĕu unanimŭ strivesce pe sobolulŭ daco-românismului. Strossmayer póte a credutŭ, că părețele apĕrătorŭ alŭ bisericei îi oferă scutulŭ sub care sĕ-șĭ pótă continua nepedepsitŭ uneltirile sale trădătóre față cu monarchia și față cu țéra. Traianŭ Doda póte că a privitŭ ca neasaltabilă posiția ce o are în armata comună și a credutŭ, că din acéstă posiția póte sĕ-șĭ bată jocŭ de legislațiunea maghiară, de legile criminale și de calumniata națiune maghiară unitară. Dér coróna, constituția și dreptatea, unite fiindŭ între sine, suntŭ multŭ mai puternice, decâtŭ sĕ li sĕ pótă pune în cale nisce factorĭ ca aceștia, ce se tĕrăscŭ prin țĕrînă..... Satisfacțiunea ce 'i

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Instrucțiunea educatóre în scóla poporală.

(Urmare.)

4. *Cultivarea consciinței ideilorŭ moralĭ.* Binele este însĕmnatŭ prin ideile moralĭ. Cele mai înalte idei moralĭ suntŭ: *adevĕrulŭ, libertatea, iubirea, dreptatea, abnegarea și înfrânarea de sine.* — Realisarea ideilorŭ moralĭ este lucrulŭ voinței. Voinței 'i se reveléză acestea prin rațiune. Instrucțiunea religioso-morală și istorică suntŭ purtătórele acestei revelațiunĭ. Décă voința este tare și curată, atuncĭ ea duce în îndeplinire ideile moralĭ, și ele devinŭ fapte și realitate. — Caracterulŭ moralŭ se reveléză prin o voință tare și curată. Caracterulŭ celŭ durŭ poṣede numai o voință tare, adecă energia; energia este numai voința cultivată în modŭ formalŭ.

Conținutulŭ voinței caracterului durŭ rĕmâne egoismulŭ în órecare formă, precum ambițiune, lăcomia de a domni, pofta de plăcerĭ, avariția ș. a. — La educațiunea în sensulŭ mai strînsŭ alŭ cuvêntului totulŭ se referesce într'acolo, ca nu egoismulŭ sĕ devină motivŭ alŭ faptei, ci idea morală. Dumneḑeu este bunulŭ absolutŭ; elŭ este încorporarea ideei moralĭ. Religiunea mijlocesce rațiunei cunóscerea acestorŭ idei. Ea este mijloculŭ celŭ mai esențialŭ de educațiune a scólei. Înțeleptulŭ Solomonŭ ḑice: Frica lui Dumneḑeu este începutulŭ înțelepciunei. Cunóscerea binelui este înțelepciune, puterea binelui este vĕrtute. *Idealulŭ instrucțiunei educatóre este câștigarea înțelepciunei și a vĕrtuții.* Ele suntŭ și scopulŭ întregei activitățĭ educative. Pe revelațiunea ideilorŭ moralĭ se baséză *consciința*, carea este fundamentulŭ vieții moralĭ.

Vĕrtutea sĕ baséză așadĕră pe cunóscerea și pe puterea binelui.

Din tóte acestea resultă, că cultivarea unui caracterŭ moralŭ și prin elŭ scopulŭ instrucțiunei și alŭ educațiunei se promovéză prin aceea, că se intemeiéză cultivarea armonică a puterilorŭ spiritualĭ și cultivarea principiilorŭ moralĭ prin o instrucțiune conformă naturei, desvoltătóre și concentrată.

O atare instrucțiune promovéză starea de moralitate a scolarului în deosebite modurĭ, căcĭ: 1. Ea lucră împotriva isbucnirei poftelorŭ și pasiunilor puternice. 2. Ea alungă lenea, urîtulŭ și lipsa de simțire 3. Ea învétă aprețiarea adevĕratŭ a tuturorŭ obiectelorŭ oftărei omenescĭ. 4. Ea conduce multilateralitatea voinței și a intereselorŭ. 5. Ea procură naturei mai înalte și raționalĭ a omului superioriratea peste sensualitate.

Prin îmbogățirea și nobilitarea cercului de cugetare instrucțiunea nobilitéză și cultivă așadĕră *voința scolarului*. In acésta constă însĕmnătatea educatóre a instrucțiunĕ. Unei instrucțiunĭ însĕ ce țintesce numai asupra cunoscințelorŭ și dexterităților 'i lipsesce însĕmnătatea educatóre.

Cu ce are sĕ contribue singuraticulŭ resortŭ alŭ instrucțiunei?

1. *Instrucțiunea religioso-morală.* Religiunea este unirea cu Dumneḑeu. Cine este bunŭ însĕ nu este religiosŭ, încă este împreunatŭ cu Dumneḑeu, dér în modŭ incon sciu. — Instrucțiunea religiósă n'are sĕ nisuéscă ca sĕ împărtășéscă din sémă afară sciința multă religiósă, ci ea are sĕ deștepte mai multŭ sĕmțĕmintele religióse, sĕ cultive judecata morală, cosciința morală. — Isusŭ, întemeiătorulŭ religiunei nóstre, a recunoscutŭ, că sufletulŭ, inima și voința aduse luĭ Dumneḑeu ca jertfă curată este scopulŭ celŭ mai înaltŭ alŭ omului. Acelŭ omŭ, carele va ajunge acestŭ scopŭ, este mântuitŭ. Instrucțiunea religiósă are decĭ sĕ cultive mai 'nainte de tóte sĕmțĕmintele evlavióse, curate și negoistice. Sĕmțĕmintele religióse suntŭ între altele: frica de Dumneḑeu, venerațiunea, umilința, încrederea în Dumneḑeu, iubirea; ele întărescŭ judecata morală și chiarifică dispusețiunea. —

Mijloculŭ de căpetenia însĕ este esemplulŭ religiositatea cea viă a învĕțătorului și a părințilorŭ, căldura religiósă, convingerea, însuflețirea. Mai multŭ depinde instrucțiunea religiósă dela acestea.

s'a datŭ statului maghiarŭ și dreptului lui publicŭ prin verdictulŭ cetățeniloră din Aradŭ este refrenulŭ vrednicŭ alŭ judecății dela Belovar a regelui. Unde coróna și națiunea stau și lucréză în astfeliu de înțelegere, acolo viitorulŭ patriei este asiguratŭ...."

Cestiunea pânii.

II.

Incă pe la începutulŭ seculului presentŭ se aflau în cea mai mare fierbere ideile diametralŭ opuse despre raporturile ce esistă între statŭ și cetățenii sĕi, întru câtŭ trebue sĕ se ajute reciprocŭ, întru câtŭ interesele lor reciproce trebue sĕ fiă în perfectă armoniă. De atuncĭ deja cestiunea pauperismului, în urma progreseloră civilisațiunei, umplea de îngrijire inimile generóse. A trecutŭ însĕ unŭ seculŭ fără ca nicĭ măcarŭ unŭ guvernŭ sĕ fi ajunsŭ la convingerea deplină, că tendința lui trebue sĕ fiă îndreptată necontenitŭ spre îmbunĕtățirea sorții poporului.

Sĕ ne întrebămŭ, ce mĕsurĭ a luatŭ d. e. Anglia pentru a scóte pe Irlandesĭ din miseria nespusă în care se află? In locŭ ca ea sĕ-șĭ îndrepteze privirile asupra miseriei de acasă, sĕ îngrijéscă ca sĕ nu lipséscă pânea poporului sĕu, s'a aruncatŭ peste mărĭ și țĕrĭ, a vĕrsatŭ sânge și sume enorme pentru a civilisa și „ținé în robiă" mulțime de popóre.

Și carĭ suntŭ urmările acestei negligerĭ fațǎ cu poporațiunea de acasă? Nemulțumire înlăuntru și o luptă necontenitŭ a Irlandesilorŭ „flămândĭ" în contra supremației englese, care cu dreptŭ cuvêntŭ o putemŭ numì „luptă pentru pâne", căcĭ décă într'acolo ar fi fostŭ îndreptate privirile Angliei, Irlanda, — deși nu prea favorisată dela natură — totușĭ se putea ridica economicesce și poporulŭ, odată în bună stare și independentŭ, se alipia de bună-voiă de Anglia și astfelŭ se punea capĕtŭ frecăriloră interne, cruțândŭ timpulŭ pentru alte opere mai mărețe esterne și premergêndŭ cu esemplu tuturorŭ coloniiloră estra-europene, carĭ mai curêndŭ orĭ mai târḑiu de sigurŭ vorŭ căuta a se libera.

Ceva mai circumspectă a fostŭ legislațiunea germană, care, înainte cu vre-o trei anĭ, pentru a paralisa influințele desastruóse ale socialismului, ce lua dimensiunĭ estraordinare printre unŭ poporŭ compusŭ celŭ puținŭ a treia parte din proletarĭ, luà mĕsurĭ estraordinare, prin întroducerea unorŭ legĭ de asigurare și păstrare pentru classele uvriere (lucrătóre). Și aceste mĕsurĭ însĕ, ca orĭ ce dispositiunĭ stórse cu forța dela patronĭ, pentru ușurarea esistenței lucrătoriloră sĕi, sunt departe de-a satisface trebuințeloră și astfelŭ se pare, că tendințele de colonisare germane suntŭ alte nouĕ remedii. Viitorulŭ fórte apropiatŭ ne va arăta, întru câtŭ aceste mĕsurĭ au séu nu eficacitatea dorită, cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ ele suntŭ aplicate într'unŭ statŭ, care are tendința de a ridica câtŭ se póte de susŭ funcționarismulŭ și a face câtŭ se póte de multă lume dependentă de statŭ pentru a puté dispune de ea.

In Francia, țéră eminamente industrială, grevele au fost cu mult mai dese ca orĭ și unde airea. Cunoscutŭ este însĕ, că de câțĭva anĭ încóce tótă lumea comercială și cu ea tóte celelalte clase, trecŭ printr'o criză mare, provocată parte prin abundanța prea mare de producte, parte prin producțiunea escesivă industrială. In urma acestei crise tóte industriile resimtŭ o stagnațiune fórte persistentă, stockurile crescŭ, circulațiunea devine din ce în ce mai greóiă și urmarea naturală este micșorarea speseloră de producțiune și prin acésta a salareloră. De aicĭ greva, și orĭcâtŭ șĭ-ar da guvernulŭ silință, nu o póte împiedeca fără a ruina pe producĕtorĭ și cu aceștia industria. Aci ajută numai nisce factorĭ esternĭ independențĭ de voința orĭ-căruĭ guvernŭ. Totŭ ce póte face în aceste împrejurărĭ unŭ guvernŭ, este sĕ țină ordinea și sĕ apere usinele de furia greviștiloră, carĭ la repețite ocasiunĭ au nimicitŭ capitale imense. Tot-deodată ordonarea de anchete și de cele mai multe orĭ aplanarea cu bunŭ succesŭ a diferențeloră vine sĕ măréscă ingerința statului spre salvarea intereseloră fără daunare reciprocă.

Tot asemenea stă lucrulŭ și în Belgia. In amêndouĕ statele aceste trebue sĕ observămŭ, că poporulŭ de rêndŭ are de multe orĭ cu multŭ mai multŭ venitŭ decâtŭ fruntașiĭ noștri de pe sate și trăesce în modŭ cu multŭ mai satisfăcĕtorŭ. Pe lângă acésta mai este și o însușire naturală a poporului, care îlŭ conduce de multe orĭ la escese, anume însușirea de a se încrede prea ușorŭ în conducerea altuia, căcĭ fórte desŭ s'a observatŭ, că conducĕtorii grevelorŭ erau ómenĭ parvenițĭ din Germania, orĭ din alte părțĭ și numai arareorĭ indigenĭ.

Cu unŭ cuvêntŭ, „cestiunea pânii", care în ce privesce statele amintite se traduce în „socialismŭ", a luatŭ și ea dimensiunĭ totŭ mai marĭ, devine totŭ mai îngrijitóre, și în curêndŭ va lua loculŭ tuturorŭ celorlalte cestiunĭ. Guvernele vorŭ trebui vrêndŭ nevrêndŭ sĕ o considere ca cea mai de căpetenia problemă a lorŭ.

La noi „cestiunea pânii" esistă asemenea și încă de multŭ timpŭ, dér se vede, că „părintesculŭ" guvernŭ séu nu o vede, séu décă o vede aștéptă soluțiunea ei dela mâna nevĕḑută a Provedinței. Ce e dreptŭ, la noi nu se potŭ înscena greve cum se întêmplă în celelalte state marĭ europene. Causa este fórte ușorŭ de aflatŭ. Mai ântêiu industriă mare nu avemŭ și nicĭ că vomŭ avé în curêndŭ stabilimente, care sĕ pótă aduna mii și mii de lucrătorĭ într'unŭ singurŭ atelierŭ. Alŭ doilea, poporațiunea nóstră se ocupă în genere cu agricultura, care ocupațiune nu permite o convenire a unui mare numĕrŭ de lucrătorĭ, ci din contră îi ține împrăștiațĭ, ocupândŭ aprópe tóte brațele disponibile. Alŭ treilea, poporațiunea nóstră este cu multŭ prea rară în proporțiune cu necesitatea de brațe, și în fine agricultura, ramura principală de ocupațiune a poporului, este o ocupațiune atâtŭ de grea și de brută, încâtŭ cei carĭ se ocupă cu ea rarŭ au ocasiune de a se ridica peste nivelulŭ unei culture intelectuale fórte rudimentare și trăescŭ cea mai mare parte în modulŭ celŭ mai primitivŭ, fără a presimți măcarŭ, că în curêndŭ va ajunge cuțitulŭ la osŭ, spre care efectŭ suntŭ destulŭ doi trei anĭ de recoltă slabă.

In aceste împrejurărĭ este a se căuta causa, pentru ce la noi mișcarea este atâtŭ de neînsemnată, încâtŭ nu atrage atențiunea guvernului.

Fórte îngrijitóre este însĕ a doua urmare a stării materiale rele, adecă emigrațiunea. Au dóră ḑecile de mii de emigranțĭ, carĭ iesŭ în fiecare anŭ din acestŭ „pămêntŭ alŭ făgăduinții" pentru a se așeḑa parte în țĕrile trans-océnice, parte în România și țĕrile învecinate, nu este unŭ semnŭ fórte evidentŭ despre faptulŭ tristŭ, că la noi, într'o țéră atâtŭ de rĕu împopulată, lipsesce pânea? Nu cumva numai plăcerea de a călĕtori îi scóte dela căminele lorŭ pentru a-i arunca în nisce ținuturĭ necunoscute? De sigurŭ nu acestea suntŭ causele, ci necesitatea de a se nutri. Mai adăugêndŭ la acésta și prigonirile de totŭ felulŭ, amŭ schițatŭ tabloulŭ stăriloră nóstre economice.

Se nasce întrebarea, ce face acum și ce trebue sĕ facă guvernulŭ pentru a obvia acestei stărĭ de lucrurĭ triste?

Afacerea Strossmayer.

Sensațiunea ce a făcut'o afacerea Strossmayer în locŭ de a se potoli se pare că din ce în ce cresce. Din scirile cele dese, ce ne vinŭ din afară, se póte clarŭ vedé, că acéstă cestiune atinge și cercurile politice externe.

Din Parisŭ se anunță, că mai multe ḑiare vĕdŭ cu cea mai mare mulțumire în afacerea Strossmayer unŭ impulsŭ datŭ Slaviloră din Austro-Ungaria, ca sĕ facă demonstrațiunĭ contra alianței cu Germania.

Ḑiarului „Neue freie Presse" 'i se anunță din Petersburg, că în urma afacerei Strossmayer au începutŭ a se forma părerĭ dubióse despre raporturile amicale dintre Austro-Ungaria și Rusia. Se mai spune, că tonulŭ în care scriu ḑiarele austro-ungare despre acéstă cestiune este atâtŭ de dușmănosŭ, încâtŭ se pare a fi fórte greu ca ḑiarele rusescĭ sĕ'șĭ păstreze reserva de până acum.

Din *Petersburgŭ* se telegrafiază cu data de 17 Septemvre următórele:

Dojenirea lui *Strossmayer* face aicĭ *mare sensațiă*, pentru că este privită ca o dovadă, că cercurile oficiale austriace suntŭ dușmane Rusiei.

Foile rusescĭ punŭ în legătură articululŭ celŭ mai nou din „Nordd. allg. Ztg.", scrisŭ în contra reginei Natalia, cu dojenirea numitului episcopŭ, spre a conchide de aicĭ în modŭ consunătorŭ la atitudinea *dușmănósă fațǎ cu Rusia* a guverneloră țĕriloră vecine.

„Petersburgija Viedomosti" vede în atitudinea Austro-Ungariei unŭ lucru ce póte mângăia pe Rușĭ. Monarchia austro-ungară dă pe fațǎ consciința slăbiciunei sale și presĕmțirea catastrofei ce se apropiă. Dér — adauge numitulŭ ḑiarŭ — numai Rusia e de vină, că se potŭ petrece astfelŭ de lucrurĭ, deórece pórtă o *politică precautŭ*, care degeneréză în nelucrare și deștéptă în străinătate părerea, că Rusia ar renunța peste totŭ la conservarea și apĕrarea intereseloră sale europene.

SCIRILE ḐILEI.

Cu ocasiunea *inaugurărei teatrului Teodorini* din Craiova, ce s'a sĕvêrșitŭ în 3 (15) Septemvre a. c., d-șóra Teo-

---

decâtŭ dela mulțimea óreloră de prelegere și dela memorisarea materialului religiosŭ. Pentru aceea trebue respectată posițiunea învĕțătorului, căcĭ fără de acésta însuflețirea lui nu este posibilă. Unŭ altŭ mijlocŭ este și participarea la darea de elemosină în casurĭ nenorocite.

2. *Instrucțiunea limbistică.* Acestŭ ram de instrucțiune încă ocupă o posițiune distinsă în intructiunea educatóre. Mijloculŭ principalŭ alŭ acestei instrucțiunĭ este cartea de cetire, în care se atingŭ de altmintrelea și resorturile realistice cu instrucțiunea limbistică.

Prin cartea de cetire școlarulŭ 'șĭ câștigă o mulțime de cugete. Prin cartea de cetire elŭ vine în atingere cu limba cea frumósă a poețiloră. Limba deștéptă în elŭ simțĕminte, carĭ „durmeau mai nainte în inima lui", puterea simțĕmintelorŭ, îlŭ răpesce până la însuflețire îlŭ determină la luarea decisiunilorŭ, principiile 'i suntŭ cultivate, voința-i este îndreptată spre lucrurĭ bune.

La cuprinderea nemijlocită a frumseței formalĭ și frumseței cugeteloră unei bucățĭ de cetire servesce cetirea înainte a învĕțătorului. Cetirea bună înainte este o esplicare de jumĕtate. La tractarea bucăței de cetire sĕ se feréscă învĕțătorulŭ de esplicărĭ netrăbuincióse de cuvinte, ca sĕ nu restrîngă influința nemijlocită a materiei asupra spiritului școlarului. Órele de cetire sĕ fiă astfelŭ alese, ca sĕ cuprindă pe omŭ întregŭ, sĕ-lŭ înalțe și nobilitéze.

La o tractare bună se recere însĕ: scóterea la ivélă a cugeteloră fundamentalĭ, caracteristica persóneloră și organisațiunea întregului. Și aicĭ, ca și la instrucțiunea religiósă morală, este de-a se pune pondulŭ principalŭ pe sêmțĕmêntulŭ persóneloră séu a poetului.

Pe lângă acésta este de a se exercita cu fundamentŭ vorbirea și scrierea scolarului. Limba are sĕ se învețe mai multŭ prin esercițiu decâtŭ prin învĕțătură.

La esercițiulŭ limbisticŭ este a se griji, ca sĕ se vorbéscă și sĕ se scrie curatŭ, și — prin reproducțiunĭ și declamațiunĭ — sĕ i-se dea scolarului prilejŭ la vorbirĭ lungĭ.

Fiăcare învĕțătorŭ sĕ grijéscă, ca sĕ aibă o bibliotecă scolară. Elŭ sĕ supravegheze lectura privată a scolariloră, sĕ le stêrnéscă gustulŭ pentru lucrurile classice, ca astfelŭ sĕ-i scutéscă pentru mai târḑiu de literatura murdară.

3. *Instrucțiunea din istoriă.* Acésta este partea de căpeteniă a instrucțiunei educătóre. Istoria lărgesce conversațiunea nóstră cu ómenii; oferesce ómeniloră cunoscințe și esperiențe; ea arată lupta principiilor bune și rele, a simțĕmêntului nobilŭ cu egoismulŭ, ea arată sêmțĕmintele ómeniloră și urmările lorŭ; ea face judecată asupra celorŭ bunĭ și asupra celorŭ rĕi și rostesce sentința; ea ne arată ómenii în iubirea lorŭ de patriă, în jertfa lorŭ, și deștéptă participarea scolarului.

Ca sĕ aibă însĕ instrucțiunea acéstă influință, nu trebue sĕ constea materia din numerĭ și numirĭ sarbede, și sĕ nu fiă tractată în modŭ generalŭ și sarbedŭ, ci materia trebue sĕ fiă depinsă până în amĕnuntele sale cu bogățiă de colorĭ, sĕ-lŭ transpună pe scolarŭ mai multŭ în mijloculŭ acțiunei, sĕ descopere boldurile acțiunei, sĕ depingă simțĕmintele și caracterele, și sĕ cuprindă prin vivacitate inima și voința. De aceea sĕ se restrîngă materia numai asupra momenteloră mai însemnate din istoria patriei și din cea universală.

Prin cetire, scriere și enarare, materia oferită devine prin exercițiu o proprietate ce nu se mai pierde. Mai multŭ însĕ influințéză aicĭ învĕțătorulŭ prin o prelegere liberă, însuflețită și căldurósă. Materia istorică are sĕ fiă pentru învĕțătorŭ mai nainte de tóte o materiă de sêmțĕminte, nu însĕ o materiă, ce are sĕ se îngrămădéscă în massă în memoriă, ca sĕ fiă recitată spre mirarea lumei la examene. Nu sciința istorică este scopulŭ principalŭ, ci cultivarea simțĕmêntului esteticŭ, a jertfirei pentru binele comunŭ și a iubirei și însuflețirei pentru adevĕrŭ și dreptate.

(Va urma.)

dorinĭ a cântatŭ piesele din programŭ cu celŭ mai strălucitŭ succesŭ. D-sa a rugatŭ pe d-lŭ prefectŭ alŭ judeţului sĕ încurageze teatrulŭ Teodorini, care a fostŭ fundatŭ de părinţii sĕi, sĕ aibă grijă de mamă-sa, şi a declaratŭ, că orĭ ce s'ar ḑice, a rĕmasŭ totŭ Română, că va veni câtŭ de desŭ printre confraţii sĕi Românĭ ţi că singura sa dorinţă este de a se puté stabili definitivŭ în România, ceea ce speră că va puté face în curêndŭ. „Românulŭ“ scrie, că teatrulŭ este unulŭ din cele mai frumóse. Are 3 rêndurĭ de câte 24 loge, e luminatŭ prin electricitate şi e construit cu multŭ gustŭ. Marea artistă Teodorini purta toaletele cele mai elegante; în partea I a representaţiunei ea a apărutŭ acoperită de brilante, purtândŭ medalia *benemerenti* la estremitatea unui şerpe de briliante, care pleca dela umĕrulŭ celŭ dreptŭ şi se termina la celŭ stângŭ.

***

Restanţele de dare în *comitatulŭ Făgăraşului* au fostŭ cu finea lui Augustŭ: 88,709 fl. 48 cr. dare directă şi 3878 fl. 84 cr. dare militară.

***

Din Pojunŭ se telegrafiază, că doi copii au aflatŭ lângă o barieră a căii ferate o *ladă de dinamită*. Copiii au luat din ladă ca unŭ kilogramŭ de dinamită pe care o duseră în oraşŭ arĕtându-o la unulŭ şi la altulŭ. Unŭ fostŭ lucrătorŭ la o fabrică de dinamită, observândŭ acésta, a denunţatŭ casulŭ la poliţiă. S'a constatatŭ, că în ladă au trebuitŭ sĕ fiă ca la 20 klgr. de dinamită, dintre carĭ, afară de ceea ce au luatŭ copiii, lipsiau $4^1/_4$ kilograme. Asemenea s'a constatatŭ, că dinamita a fostŭ furată dela fabrica de dinamită din Pojunŭ, cu ocasiunea transportărei aceleia pe calea ferată. Au fostŭ aflate în colţulŭ unui vagonŭ şi cele $4^1/_2$ klgr. carĭ lipseau.

***

In decursulŭ lunei acesteia şi a celei următóre va umbla o comisiune din alŭ 9-lea reg. de husarĭ în diferite locurĭ ale ţĕrei spre a cumpăra cai dela 5—8 anĭ.

***

Tĕrgulŭ de ţĕră alŭ Sibiiului din tómna acésta a fostŭ cu multŭ mai bine cercetatŭ decâtŭ cele de vr'o doi anĭ încóce. La têrgulŭ de vite s'au adusŭ vite din tóte părţile şi n'au lipsitŭ nicĭ cumpĕrătorii. Astfeliu din 8000 de vite cornute s'au vêndutŭ 3405; din 1000 de cai s'au vêndutŭ 551; din 8000 de oi s'au vêndutŭ 7000; rîmătorii încă s'au căutatŭ. Têrgulŭ liberŭ a doveditŭ multă mişcare, negustorii şi industriaşii, carĭ şi-au desfăcutŭ marfa pe pieţele Sibiiului s'au bucuratŭ de mulţĭ „muşterii“. Preţulŭ bucatelorŭ încă s'a urcatŭ în modŭ simţitorŭ.

Contele Kalnoky şi prinţulŭ Bismark.

Scimŭ, că contele Kalnoky a plecat la Friedrichsruhe pentru a se întêlni cu cancelarulŭ germanŭ. Intêlnirea acésta, obicînnită a se face în fiă-care anŭ, merită de astădată o atenţiune deosebită din punctulŭ de vedere alŭ raporturilorŭ politice dintre Austro-Ungaria şi Germania, de o parte pentru că a fostŭ precedată de călĕtoria la Berlinŭ a archiducelui Albrecht, pe care călĕtoriă întrégа pressă germană a considerat'o ca o garanţiă a alianţei dintre ambele imperii; de altă parte călĕtoria la Friedrichsruhe a ministrului de esterne Kalnoky e de interesŭ deosebitŭ şi pentru aceea, pentru-că după întêlnirea împĕraţilorŭ dela Peterhoff aceştĭ doi bărbaţĭ de statŭ, Kalnoky şi Bismark, acum dau pentru prima óră faţă unulŭ cu altulŭ şi ministrulŭ de esterne austro-ungarŭ va avé acum ocasiune sĕ priméscă din cele mai autentice isvóre informaţiunĭ despre resultatele întêlnirei împĕraţilorŭ de la Peterhoff şi despre eventualele hotărîrĭ ce s'au luatŭ cu acea ocasiune atâtŭ cu privire la situaţiunea Europei în genere, câtŭ şi cu privire la atitudinea ce este a se lua faţă cu Rusia, cu deosebire în ceea ce privesce cestiunea bulgară.

Curêndŭ după întêlnirea dela Friedrichsruhe va urma visita împĕratului Wilhelm II la Viena, când se crede cu probabilitate, că se va stabili atitudinea hotărîtă ce are s'o ia Germania şi Austro-Ungaria faţă cu Rusia, mai vîrtosŭ în ceea ce privesce cestiunea bulgară.

Atentatŭ la viéţa lui Nacevicĭ.

Cetimŭ în „România Liberă“ dela 18 Septemvre:

O încercare din cele mai mişelescĭ a fostŭ comisă pe solulŭ nostru în contra vieţii ministrului de finanţe din Bulgaria.

Atentatulŭ contra d-lui Mantoff are astăḑĭ unŭ complimentŭ, din fericire însĕ şi mai puţinŭ gravŭ.

Credemŭ, că de astădată marinimia juraţilorŭ nu va încuraja mai departe violaţiunea flagrantă a ospitalităţii ce unii ómenĭ primescŭ largŭ în România.

Aséră, când trenulŭ Bucurescĭ-Giurgiu ajunsese în gara Bănésa, unŭ têněrŭ bulgarŭ originarŭ din Şistovŭ, d. Constantinŭ Kisselow, deschiḑêndŭ compartimentulŭ în care se găsea d. Nacevicĭ, a trasŭ asupra ministrului 5 focurĭ de revolverŭ, carĭ din fericire nu au atinsŭ pe nimenĭ.

Ucigaşulŭ, arestatŭ imediatŭ, a declaratŭ, că voia sĕ rĕsbune patria lui pe care d. Nacevicĭ ar fi dus'o la ruină.

Kisselow e bine cunoscutŭ în societatea bucurescénă. Mai multŭ timpŭ ataşatŭ la agenţia diplomatică bulgară, s'a căsĕtoritŭ cu d-ra Filipescu, sora directorului prefecturei de Constanţa, înrudită cu cele mai bune familii din România.

Nenorocita tênĕră nevastă este în nesciinţa oribilei fapte comise de Kisselow, trăindŭ de mai bine de şése sĕptĕmânĭ retrasă cu copilulŭ ei la Câmpulungŭ.

Kisselow în timpulŭ din urmă resida la Odesa; se presupune, că a venitŭ în ţĕră pe la 17 Maiu.

Ancheta se instruesce cu vigóre; procurorulŭ generalŭ în persónă s'a dus la Giurgiu pentru a supraveghia deaprópe instrucţiunea. Se va sci astfelŭ, póte, décă Kisselow nu a fostŭ decâtŭ unŭ agentŭ orbŭ alŭ vre unorŭ instigatorĭ.

Toţĭ Românii vorŭ simţi o viă bucuriă, că printr'unŭ miraculŭ providenţialŭ atentatulŭ nu a isbutitŭ...

D. Nacevicĭ e acum în Rusciucŭ.

Doctorulŭ, care l'a visitatŭ, a constatat trei contusiunĭ pe pieptŭ şi douĕ în partea dréptă a corpului, dér tóte uşóre.

In cupeulŭ trenului în care era d. Nacevicĭ s'au găsitŭ trei glónţe.

Despre visita monarchului nostru la Roma.

„Staaten Corespondenz“ primesce dela corespondentulŭ ei din Roma următórele:

Guvernulŭ italianŭ se miră mai multŭ decâtŭ pressa chiar despre svonulŭ ce s'a respânditŭ, că se proiecteză o visită a împĕratului Franciscŭ Iosifŭ la Roma.

In cercurile bine informate din Roma nicĭ nu se dă celŭ mai micŭ credĕmĕntŭ unui ast-felŭ de svonŭ.

Décă elŭ s'ar adeveri, acéstă visită a împĕratului Franciscŭ Iosifŭ ar avé o importanţă cu multŭ mai mare chiar decâtŭ aceea a lui Wilhelm II alŭ Germaniei, căcĭ ea va fi unŭ manifestŭ alŭ unirei tuturorŭ statelorŭ marĭ pentru pace. Tóte partidele naţional-libere doresc din sufletŭ ca Franciscŭ Iosifŭ sĕ visiteze Quirinalulŭ câtŭ se póte de curêndŭ.

Numai câte-va ḑiare iridentice, carĭ dorescŭ sĕ semene pretutindenea discordiă pretindŭ că buna înţelegere între ambele state: Austria şi Italia, nu póte sĕ esiste din causa Vaticanului. Leonŭ XIII. a declatŭ, că nu va primi în visită pe nicĭ unŭ suveranŭ, care ar venì la Roma ca óspete alŭ guvernului italianŭ.

Decând Papa s'a pronunţatŭ astfelŭ, s'a renunţatŭ atâtŭ în Viena câtŭ şi în Roma a se mai vorbi de o atare visită.

Acestŭ svonŭ după câtŭ se scie se ḑ.ce că ar fi provenitŭ din Francia, căcĭ ea doresce ca Italia sĕ rĕmâe isolată, singură, fără a avé alianţă cu vr'o putere, mai alesŭ de cândŭ cu chestia Masauahului.

Clericalii se sforţéză din tóte puterile ca sĕ scótă din reliefŭ tóte acestea. Dér Italia scie sĕ pue la respectŭ bine pe aceştĭ scribĭ prin tăcerea şi dispreţulŭ ce-lŭ dă.

Programulŭ partidei naţionale liberale din Prusia.

Din incidentulŭ viitórelorŭ alegerĭ pentru dieta prussiană, carĭ se crede că vorŭ fi la începutulŭ lui Novembre, partida naţională liberală din Prusia a datŭ unŭ apelŭ cătră alegĕtorĭ. In acestŭ apelŭ se cuprindŭ totodată şi următórele puncte din programulŭ susŭ ḑisei partide de liberale:

Patidulŭ cere o puternică autoritate regală, care sĕ asigure ordinea şi libertatea cetăţenilorŭ; cere legislaţiune potrivită, guvernŭ cruţătorŭ şi consciu de chiămarea sa, judecătoriă independentă, libertatea scrutărilorŭ sciinţifice, instrucţiune poporală universală, precum şi egalitatea şi garanţia de-opotrivă a drepturilorŭ statului pentru fiă-care confesiune. Cere mai vîrtosŭ îmbunĕtăţirea sorţii classei muncitorilorŭ, reformarea legei privitóre la dările directe astfeliu, ca darea pentru cei mai puţinĭ avuţĭ sĕ se uşureze; cere revisuirea legei privitóre la darea pentru obiectele industriale; cere sĕ se înceteze a se mai pune sarcinĭ pe cómune, sĕ se micşoreze competenţele de timbru la vênḑarea proprietăţilorŭ de pămêntŭ, ér statulŭ sĕ ia asupra sa mai multe din sarcinele puse pe şcolĭ.

Cere lărgirea sferei de activitate a guvernului independentŭ şi se declară în contra tendinţelorŭ hierarchice ale bisericei evangelice; primesce tot-odată împăciuirea cu biserica Romei presupunêndŭ, că pacea va fi restabilită, prin concesiunile ce se vorŭ face din partea statului şi că ne 'nţelegerile nu sĕ vorŭ prolungi prin cererea din partea statului a unorŭ nouĕ concesiunĭ, ce nu s'ar unì cu raportulŭ dintre statŭ şi confesiunĭ; cere înfiinţarea unei legĭ scolare, care sĕ asigure scólele poporale contra a orĭ ce ingerinţă păgubitóre provenită din părţĭ necompetente. In fine partidulŭ recomandă alegerea unorŭ bărbaţĭ de principii liberale moderate.

Balŭ în Năsĕudŭ.

Dr. *A. P. Alexi* în numele comitetului arangiatorŭ învită la balulŭ ce se va arangia cu ocasiunea onomasticei Maiestăţii Sale Împĕratului-Rege Franciscŭ-Iosifŭ I., a iubileului de 25 anĭ a „Gimnasiului superiorŭ gr. cat. românescŭ din Năsĕudŭ“, precum şi a sânţirei noului edificiu gimnasialŭ, la 4 Octomvre st. n. 1888 în noulŭ edificiu gimnasialŭ din Năsĕudŭ.

Venitulŭ este destinatŭ pentru fondulŭ scolarilorŭ morboşĭ. Inceputulŭ la 8 óre séra.

Preţulŭ de intrare de persónă 2 fl., de persónă în familiă 1 fl. 50 cr. v. a.

Bilete de intrare se vorŭ vinde în libăria „Concordia“ şi séra la casă.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Parisŭ, 19 Septemvre. Ḑiarulŭ „Liberté“ esprimă convingerea, că visita Contelui *Kalnoky* la *Bismark* are o însemnătate favorabilă păcii. Bismark vré pace; elŭ a influinţatŭ asupra lui *Crispi* cu scopŭ de a se evita conflictulŭ în apusŭ.

Petersburgŭ, 19 Septemvre. Cea mai mare parte a ḑiarelorŭ de aicĭ declară, că visita contelui Kalnoky la Friederichsruhe este o dovadă, cumcă cabinetulŭ din Viena vede şi recunósce necesitatea de a se resolva cestiunea bulgară, *chiar şi cu periculŭ de a aţiţa pe Maghiarĭ.*

Bucurescĭ, 19 Septemvre. Archiducele Carol *Ludwig* a avutŭ în Sinaia şi o misiune politică. Elŭ a dusŭ regelui *Carolŭ învitarea Împĕratului Austriei, ca cu ocasiunea visitei ce o va face Împĕratulŭ Germaniei la Viena sĕ vină şi dênsulŭ acolo.*

Belgradŭ, 19 Septemvre. Faima despre decretarea stării de asediu în tótă ţera e nefundată, asemenea este prematurŭ şi sgomotulŭ despre o schimbare de cabinetŭ, cu tóte că în cercurile guvernamentale se admite posibilitatea unei astfeliu de schimbărĭ.

DIVERSE.

Cosciugulŭ lui Cristof Columbŭ. Estragemŭ din „Figaro“ următórele:

Nu de multŭ oraşulŭ San-Domingo avea nevoe de banĭ şi a trimisŭ pe unŭ delegatŭ la Londra sĕ facă unŭ împrumutŭ pentru oraşŭ în sumă de 100,000 francĭ; atuncĭ proprietarulŭ de circŭ Barnum propuse oraşului sĕ'i încredinţeze cenuşa descoperitorului Americei, Cristofŭ Columbŭ, spre a-o expune. Barnum promise oraşului o sumă óre-care şi o parte de 40 la sută din câştigulŭ curatŭ ce va resulta din expunerea cosciugului, etc. Intreprindĕtorulŭ americanŭ avea de gândŭ sĕ cutriere tótă America şi sĕ expue resturile mortale ale lui Columbŭ şi cosciugulŭ lui făcêndŭ reclame ne mai pomenite. Optŭ soldaţĭ într'o uniformă de paradă, compusă anume de Barnum, precum şi patru preoţĭ negri în vestminte albe, aveau sĕ formeze garda de onóre a cosciugului. Barnum se obligă sĕ întâmpine tóte cheltuelile pe drumŭ, propuindŭ comunei unŭ contractŭ pe patru anĭ. Cosiliulŭ comunalŭ respinse propunerea ciudată şi impiă a întreprindĕtorului, tratându'lŭ cu nisce calificative puţinŭ măgulitóre. Barnum furiosŭ îşĭ propuse sĕ-şĭ rĕsbune. Elŭ publică în foile americane o scrisóre, în care declară, că San-Domingo nu-i póte primi propunerea, pentru că mausoleulŭ lui Columbŭ e golŭ de multŭ. In anulŭ 1795 resturile marelui navigatorŭ ar fi fostŭ duse la Havana, unde s'ar fi găsindŭ şi acum. Adevĕrulŭ este, că oraşulŭ Cuba are rĕmăşiţele fiului lui Columbus, Diego şi ale fratelui sĕu, Bartolomeiu Columbŭ. Se înţelege, că s'a datŭ o desminţire la scrisórea lui Barnum, dér mulţĭ au rĕmasŭ în credinţa, ca în San-Domingo nu se mai află adevĕratulŭ Columbŭ. Şi apoi Barnum nu se sparie cu una cu douĕ.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 18 Septemvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	100.15
Renta de hârtiă 5%	90.45
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	97.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	112.50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.60
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	130.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	124.50
Renta de hârtiă austriacă	81.50
Renta de argintŭ austriacă	82.95
Renta de aurŭ austriacă	110.50
Losurĭ din 1860	139.74
Acţiunile băncei austro-ungare	878.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	307.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	314.75
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.77
Napoleon-d'orĭ	$9.63^1/_2$
Mărcĭ 100 împ. germane	59.55
Londra 10 Livres sterlinge	121.95

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Nru. 1926—1888. 25 M 2—1

PUBLICAȚIUNE.

Oficiulŭ orfanalŭ orășănescŭ, ca oficiu pentru pertractarea de rĕmasurĭ, face tuturorŭ cunoscutŭ, că la *24 Septemvrie 1888 st. n. dela 9—12 a. m. și dela 3—5 p. m.* se vorŭ vinde prin licitațiă publică celorŭ ce vorŭ oferì mai multŭ, în *casa din Blumena No. 73* (casa d-lui Thomas Bosini) efectele din rĕmasulŭ după Fridericŭ Kleisser c. r. majorŭ, decedatŭ la 7 Augustŭ 1888 și anume: *Haine, rufăriă, giuvaere, hamurĭ, obiecte* pentru *echipare* și alte diferite lucrurĭ.

Brașovŭ, 18 Septemvre 1888.

Oficiulŭ orfanalŭ orășenescŭ.

Bursa de Bncurescĭ.

Cotă oficială dela 5 Septemvre st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	—.—	—.—
Renta rom. amort. 5% . . .	96.½	97.—
Renta convert. 6%	—.—	—.—
Impr. oraș. Buc. 10 fr. . . .	45.—	50. -
Credit fonc. rural 7% . . .	107.¼	107.¾
„ „ „ 5% . . .	97.—	97.¾
„ „ urban 7%	106.¼	107·—
„ „ „ 6%	—.—	—.—
„ „ „ 5%	94.¼	95.—
Banca naț. a Rom. 500 Lei. .	—.—	—.—
Ac. de asig. Dacia-Rom.. . .	—.—	—.—
Aurŭ contra bilete de bancă .	1.¼	1.½
Bancnote austr. contra aurŭ. .	—	—.—
Aurŭ contra argintŭ sĕu bilete	1.¼	1.½
Florinŭ valóre austriacă . . .	2.08½	2.09½

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

Nro. 715 ex 1888. 155,3—1
a. f. sc. c. d.

Escriere de concursŭ.

La administrațiunea fondurilorŭ scolastice centralĭ din districtulŭ Năsĕudului este de ocupatŭ unŭ postŭ de practicantŭ pentru ajutoriu la resolvirea pieselorŭ și la ținerea archivei.

Cu acestŭ postŭ e împreunatŭ salariulŭ de patru sute florinĭ v. a. pe anŭ.

Dela concurinte se recere ca sĕ dovedéscă cu documente valide după lege că:

1. A absolvatŭ facultatea de drepturĭ ordinarminte.
2. Că scie limba română, maghiară și germană în graiu și în scrisŭ. Candidații de advocațĭ vorŭ fi preferițĭ.

Suplicele cu documente cu totŭ se vorŭ adresa la „Comisiunea administratóre de fondurile scolastice centralĭ din districtulŭ Năsĕudŭ“, în Năsĕudŭ până la *16 Octomvre, la 6 óre după amédĭ.*

Carĭ se vorŭ trimite mai târdĭu nu se vorŭ considera.

Din ședința comisiunei administratóre de fondurile scolastice centralĭ districtualĭ.

Năsĕudŭ, la 28 Iuliu 1888.

Președintele: **Ionŭ Ciocanŭ.**

Secretarulŭ: **Ioachimŭ Mureșianu.**

Besztercze, 1888 Sept. 15.

Lăttam: **Báró Bánffy,** m. p. főispán, kir. biztos.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.